

Lobisti ovo ljeto izlaze iz ilegale

Zakon bi osigurao potpunu transparentnost lobista, jer bi se definiralo tko sve može biti lobist i koje su lobističke aktivnosti dopuštene

Marijan LIPOVAC
 marijan.lipovac@vjesnik.hr

Nakon višegodišnjih očekivanja, Hrvatska bi do sredine srpnja napokon trebala dobiti zakon o lobiranju koji će regulirati tko sve može biti lobist i definirati pravila ponašanja. Kako je *Vjesniku* kazao predsjednik Hrvatskog društva lobista (HDL) Mate Granić, nacrt zakona prihvaćen je na razini Ministarstva pravosuđa, a predstoji javna rasprava pred radnom skupinom koju, uz predstavnike HDL-a, čine i predstavnici nekoliko ministarstava, Državnog odvjetništva i udruge Transparency International Hrvatska. Prema Granićevim riječima, može se očekivati da za nekoliko tjedana prijedlog Zakona usvoji Vlada i pošalje ga Saboru, koji bi ga usvojio do kraja proljetnog zasjedanja.

»Ne postoji nitko tko bi bio protiv zakona o lobiranju, od Vlade, oporbenih stranaka do nevladinih organizacija. Svi se slažu da treba ići s tim zakonom koji bi s jedne strane bio dio antikorupcijske strategije, a s druge dio europskog paketa zakona«, kaže Granić. Po njegovim riječima, zakon o lobiranju nije uvjet za zaključenje pregovora s EU-om, ali svejedno će dobiti oznaku »europskog« zakona.

Među zemljama Unije ne postoji jedinstven zakonski okvir kojim je regulirano lobiranje, štoviše, neke od najrazvijenijih europskih zemalja uopće nemaju takav zakon.

»Francuska, Velika Britanija i Njemačka nemaju zakon o lobiranju, ali imaju registar lobista i imaju tradiciju«, dodaje Granić. U SAD-u, gdje je pojam lobiranja i nastao (od *lobby* - predvorje, pri čemu se misli na predvorje američkog Kongresa), zakon o lobiranju donesen je još tridesetih godina 20. stoljeća. Budući da je u Hrvatskoj lobiranje kao djelatnost još u povojima, a često ga se pove-

zuje s nečasnim radnjama, zakon bi pridonio da se uspostave čvrste norme kojih se lobisti moraju pridržavati.

Donošenje zakona je, inače, inicirao sam HDL, jer je njegovim članovima najviše stalo do ugleda njihove profesije, njezina jačanja i izlaska iz sive zone. Hrvatska je tako postala jedina europska država u kojoj su lobisti pokrenuli inicijativu za zakonsko reguliranje njihova rada, što je naišlo na pohvale Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD).

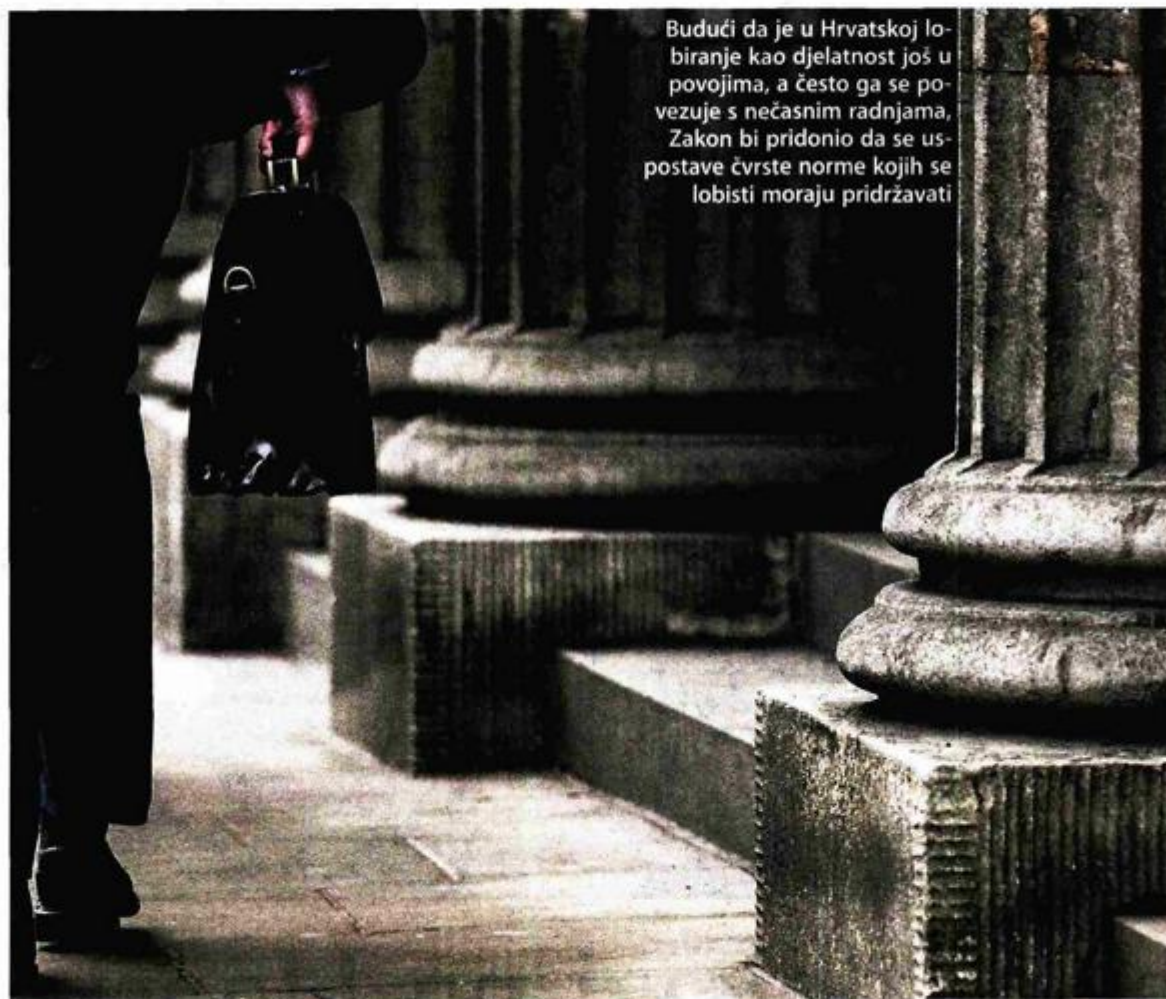
»Predlažemo da se temeljem zakona uvede javni registar koji bi

Kodeks zabranjuje 'financijske poticaje'

Dok ne bude donesen zakon o lobiranju, lobisti udruženi u HDL trenutačno su dužni pridržavati se vlastitog Etičkog kodeksa. Njime se lobist definira kao osoba ili organizacija koja poduzima aktivnosti s namjerom da utječe na formiranje politika i proces odlučivanja u državnim institucijama.

»Osobe i organizacije koje lobiraju moraju poštovati

načela otvorenosti, transparentnosti, čestitosti i besprijekornosti. Lobist neće nuditi - izravno ili neizravno - nikakav financijski poticaj službeniku ili dužnosniku u državnim institucijama, kao i svim ostalim klijentima«, kaže se u Kodeksu. Svaki lobist mora reći čije interese zastupa i ne smije se lažno predstavljati, a dobivene podatke ne smije iznositi trećoj strani.

Budući da je u Hrvatskoj lobiranje kao djelatnost još u povojima, a često ga se povezuje s nečasnim radnjama, Zakon bi pridonio da se uspostave čvrste norme kojih se lobisti moraju pridržavati

Predlažemo da se temeljem zakona uvede javni registar koji bi bio na razini Sabora i Vlade, a vodilo bi ga posebno tijelo. Uz to, donio bi se i etički kodeks, a svaki lobist bi imao obvezu jednom godišnje Ministarstvu pravosuđa podnositi izvješće o radu. Također, bilo bi regulirano da bivši državni dužnosnici najmanje godinu nakon odlaska s dužnosti ne mogu biti lobisti, kaže Mate Granić

bio na razini Sabora i Vlade, a vodilo bi ga posebno tijelo. Uz to, donio bi se i etički kodeks, a svaki lobist bi imao obvezu jednom godišnje Ministarstvu pravosuđa podnositi izvješće o radu. Također, bilo bi regulirano da bivši državni dužnosnici najmanje godinu nakon odlaska s dužnosti ne mogu biti lobisti«, rekao nam je Granić. Zakon bi osigurao potpunu transparentnost lobista, jer bi se definiralo tko sve može biti lobist i koje su lobističke aktivnosti dopuštene.

HDL trenutačno ima 105 članova, među kojima su uz brojne poslovne ljude i bivši premijer Franjo Gregurić, bivši ministri Miomir Žužul, Davor Štern, Roland Žuvanić i Ivan Majdak te novinar Romano Bolković. Granić, međutim, pojašnjava da se od 105 članova HDL-a aktivno lobiranjem bavi tek trećina njih. »To je realnost, jer u HDL-u mogu biti i oni koji se zasad žele educirati i početi se baviti lobiranjem za nekoliko godina«, dodaje Granić, koji očekuje da će, nakon donošenja zakona, broj registriranih lobista pasti ne samo zbog onih koji se još ne bave lobiranjem, nego i zbog toga što se zaposlenici tijela državne uprave, kojih također ima u članstvu HDL-a, neće moći baviti lobiranjem zbog sukoba interesa.

Za zakon o lobiranju HDL lobira već godinama, ali Granić smatra da to i nije loše, jer je time omogućeno da nacrt zakona bude studiozno pripremljen. Od zemalja u regiji, zakon o lobiranju imaju Slovenija i Makedonija, a uskoro će ga dobiti i Srbija i Crna Gora. Nema, dakle, nikakva razloga da Hrvatska izostane iz tog kruga zemalja, s obzirom na to da su hrvatski lobisti, prema ocjenama iz inozemstva, daleko bolji od onih u susjednim zemljama.

O donošenju zakona o lobiranju govorilo se i na dvodnevnom međunarodnom simpoziju o lobiranju održanom u ponedjeljak i utorak u organizaciji HDL-a. Uz ostalo je istaknuto da bi zakon spriječio korupciju jer bi uspostavio standarde ponašanja između lobista i državnih službenika, a zahvaljujući povećanju profesionalnosti hrvatskih lobista realno je očekivati i povećanje stranih ulaganja u Hrvatsku.